یادداشت

علی حسن حیدری

افکار عمومی جهان علیه جنگ

بر اساس این نظرسنجی که در ۳۱ کشور انجام شده، ۸۱ درصد از پاسخ‌دهندگان گفته‌اند کشورشان باید از ورود به این جنگ اجتناب کند. همچنین تنها ۲۴ درصد از امریکایی‌ها اقدام نظامی را موجه می‌دانند، در حالی که دو سوم آنان خواهان پایان سریع درگیری هستند. این ارقام نشان می‌دهد مخالفت با جنگ، دیگر یک موضع حاشیه‌ای نیست، بلکه به یک گرایش غالب در افکار عمومی جهانی تبدیل شده است.

نتایج تازه‌ترین نظرسنجی‌های جهانی مؤسسه «ایپسوس» در سال ۲۰۲۶ نشان می‌دهد که افکار عمومی در بسیاری از کشورها به‌شدت با گسترش درگیری در جنگ ایران مخالف است و بیش از هر چیز از پیامدهای اقتصادی آن نگران است. نتایج نظرسنجی‌های جهانی مؤسسه «ایپسوس» را باید فراتر از یک داده آماری معمولی تحلیل کرد. این نظرسنجی‌ها در واقع تصویری روشن از تغییر نگرش افکار عمومی جهان نسبت به جنگ، قدرت‌های بزرگ و آینده نظم بین‌الملل ارائه می‌کنند. مهم‌ترین پیام این داده‌ها آن است که بخش بزرگی از افکار عمومی جهان، جنگ با ایران را نه یک «ضرورت امنیتی»، بلکه منبعی برای بی‌ثباتی اقتصادی، تورم جهانی و کاهش سطح رفاه عمومی می‌دانند.

در دهه‌های گذشته، دولت‌های غربی معمولاً تلاش می‌کردند، مداخلات نظامی خود را با ادبیات «امنیت جهانی»، «مبارزه با تهدیدات» یا «حفظ ثبات بین‌المللی» و دفاع از دموکراسی توجیه کنند. اما به نظر می‌رسد تجربه جنگ‌های طولانی و پرهزینه از عراق و افغانستان تا بحران اوکراین و درگیری‌های جدید خاورمیانه علی‌الخصوص ناکامی سنگین در برابر جمهوری اسلامی ایران، باعث شده افکار عمومی جهان بیش از گذشته میان «هزینه‌های واقعی جنگ» و «روایت‌های سیاسی دولت‌ها» تمایز قائل شود. به همین دلیل، امروز شهروندان در امریکا، اروپا و حتی کشورهای دورتر، پیش از آنکه به ابعاد ژئوپلیتیکی درگیری‌ها فکر کنند، آثار مستقیم آن را در قیمت سوخت، مواد غذایی، انرژی و هزینه زندگی خود می‌بینند.

این مسئله نشان‌دهنده یک تغییر مهم در «ماهیت قدرت» در جهان امروز است. در گذشته، قدرت‌های بزرگ می‌توانستند بخش مهمی از هزینه‌های جنگ را از دید افکار عمومی پنهان کنند، اما در اقتصاد جهانی شده کنونی، هر بحران امنیتی تقریباً بلافاصله به «زندگی روزمره مردم» منتقل می‌شود. افزایش قیمت بنزین در امریکا، نگرانی از تورم در اروپا، اختلال در زنجیره تأمین و ترس از گرانی مواد غذایی در کشورهای مختلف، همگی نشان می‌دهد که جنگ دیگر صرفاً در «میدان نبرد» جریان ندارد، بلکه مستقیماً وارد «سفره و معیشت مردم» شده است.

نکته مهم‌تر آنکه این نظرسنجی‌ها از «فرسایش تدریجی اعتبار راهبردهای جنگ‌محور امریکا» نیز حکایت دارند. هنگامی که تنها اقلیتی از شهروندان امریکایی اقدام نظامی را موجه می‌دانند و اکثریت خواهان پایان سریع درگیری هستند، این مسئله بیانگر شکاف فزاینده میان «تصمیمات سیاست خارجی واشنگتن» و «اولویت‌های واقعی جامعه امریکا» است. جامعه‌ای که اکنون بیش از شعارهای ژئوپلیتیکی، نگران تورم، هزینه انرژی و فشار اقتصادی بر خانواده‌هاست.

از سوی دیگر، افزایش نگاه مثبت جهانی به «چین» در مقایسه با ایالات متحده امریکا نیز حامل یک پیام راهبردی مهم است. بخش مهمی از افکار عمومی جهان، «چین» را بیشتر با «تجارت، سرمایه‌گذاری و ثبات اقتصادی» پیوند می‌زند، در حالی که تصویر امریکا در ذهن بسیاری از مردم جهان بیش از گذشته با «جنگ، تحریم و بی‌ثباتی منطقه‌ای و جهانی» گره خورده است. این تحول، صرفاً یک تغییر تبلیغاتی نیست، بلکه نشانه‌ای از جابه‌جایی تدریجی در ادراک جهانی نسبت به مفهوم «قدرت مؤثر» در قرن بیست‌ویکم است.

در واقع، جنگ علیه جمهوری اسلامی ایران بیش از آنکه صرفاً یک بحران منطقه‌ای باشد، به آزمونی برای ظرفیت اقتصاد جهانی و تحمل افکار عمومی تبدیل شده است. امروز نگرانی اصلی مردم جهان نه درباره خطوط نبرد، بلکه درباره قیمت انرژی، امنیت غذایی، تورم و آینده اقتصاد است. این یعنی در معادلات جدید جهانی، افکار عمومی دیگر صرفاً «با پیروزی نظامی قانع نمی‌شود، بلکه ثبات اقتصادی و امنیت معیشتی را معیار اصلی قضاوت درباره مشروعیت جنگ‌ها می‌داند.

در نهایت، شاید مهم‌ترین نتیجه این نظرسنجی‌ها آن باشد که جهان وارد مرحله‌ای شده که در آن «هزینه سیاسی و اجتماعی جنگ‌ها برای قدرت‌های بزرگ به‌مراتب سنگین‌تر از گذشته» شده است. در چنین شرایطی، هر درگیری بزرگ نه‌تنها میدان نبرد، بلکه اعتماد عمومی، ثبات اقتصادی و مشروعیت سیاسی دولت‌ها را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ واقعیتی که می‌تواند آینده نظم بین‌الملل و رفتار قدرت‌های جهانی را در سال‌های پیش‌رو دگرگون کند.

گزیده خبر

اعلام برنامه‌های گرامیداشت سوم خرداد

معاون رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و مقاومت، ضمن تشریح برنامه‌های سالروز آزادسازی خرمشهر گفت: سوم خرداد ۱۴۰۵ طلاقی تاریخ حماسه پیروزی دشمن‌ستیزی و سربلندی گذشته و حال ملت بزرگ ایران است.

علی‌اصغر جعفری روز گذشت در نشست خبری با بیان اینکه در سالروز آزادسازی خرمشهر و روز دزفول، برنامه‌های ویژه‌ای برای گرامیداشت این مناسبت‌ها در نظر گرفته شده است، گفت: این برنامه‌ها شامل تبیین نتایج عملیات بیت‌المقدس و تجلیل از شهدای آزادسازی خرمشهر در سوم خرداد و همچنین پاسداشت مقاومت و پایداری مردم دزفول در چهارم خرداد است.

دوام‌ناپذیری محاصره دریایی امریکا در گفت‌وگوی «جوان» با دکتر علیرضا سالاری معاون پیشین وزیر خارجه

امریکا مقابل مقاومت ایران سر خم خواهد کرد

گفت‌وگو
فائزه‌سادات یوسفی

ناکامی سیاست «فشار حداکثری» علیه جمهوری اسلامی ایران، امروز بیش از هر زمان دیگری خود را در بن‌بست راهبردی امریکا نشان داده است؛ بن‌بستی که واشینگتن تلاش کرده با تشدید فشارها و افزودن مؤلفه‌هایی چون محاصره دریایی، آن را جبران کند، اما شواهد میدانی و واقعیت‌های ژئوپلیتیکی منطقه، حکایت از محدودیت‌ها و هزینه‌های سنگین این رویکرد دارد. در چنین شرایطی، بسیاری از تحلیلگران معتقدند اقتصاد ایران به دلیل برخورداری از ظرفیت‌های داخلی، تجربه طولانی مقابله با تحریم‌ها، موقعیت ممتاز جغرافیایی و شبکه گسترده ارتباطات منطقه‌ای، برخلاف پیش‌بینی‌های امریکا، نه‌تنها دچار فروپاشی نشده بلکه مسیرهای تازه‌ای برای عبور از فشارها پیدا کرده است. علیرضا سالاری، معاون پیشین وزیر امور خارجه در امور امریکا در گفت‌وگو با «جوان» با تشریح ابعاد اقتصادی و ژئوپلیتیکی این مسئله، از دلایل دوام‌ناپذیری محاصره دریایی امریکا، ظرفیت‌های ایران برای خنثی‌سازی فشارها و نشانه‌های آشکار فرسایش راهبرد تحریمی واشینگتن سخن گفته است.

به باور شما، از منظر اقتصاد داخلی، چرا محاصره دریایی امریکا دوام‌ناپذیر است و نمی‌تواند تأثیر منفی مورد انتظار کاخ سفید را بر ایران بگذارد؟

محاصره اقتصادی امریکا علیه ایران، به دلایل ساختاری، ذاتاً ناشدنی است؛ زیرا ماهیت اقتصاد ایران محاصره‌پذیر نیست. جمهوری اسلامی ایران کشوری است که نزدیک به نیم قرن تحریم‌ها، فشارهای خارجی و مشکلات اقتصادی گوناگون را پشت سر گذاشته و به همین دلیل، آمادگی بسیار بالایی برای مقابله با این گونه دشمنی‌ها دارد؛ آمادگی‌ای که عبور از چنین فشارهایی را برای ایران آسان‌تر از بسیاری دیگر از کشورها کرده است.

در علم اقتصاد، شاخصی با عنوان «درجه باز بودن اقتصاد» وجود دارد که میزان وابستگی یک کشور به تجارت خارجی را نشان می‌دهد. این شاخص از تقسیم مجموع صادرات و واردات بر تولید ناخالص داخلی (GDP) به دست می‌آید. هرچه مقدار این شاخص بالاتر باشد، آن کشور در برابر محاصره اقتصادی آسیب‌پذیرتر خواهد بود.

در سال‌های پس از انقلاب اسلامی، به دلیل سیاست خودکفایی که همواره مورد تأکید بوده، بخش عمده محصولات مورد نیاز کشور در داخل تولید شده‌اند، به‌ویژه در حوزه مواد غذایی، محصولات کشاورزی، کالاهای استراتژیک و مواد صنعتی. در نتیجه، درجه باز بودن اقتصاد ایران تنها حدود ۱۵ درصد است. به بیان دیگر، اگر مجموع صادرات و واردات کشور بر تولید ناخالص داخلی تقسیم شود، عددی در حدود ۱۵ درصد به دست می‌آید. این آمار مربوط به حدود هفت تا ۱۰ سال پیش است و همچنان وضعیت اقتصاد ایران در همین محدوده قرار دارد.

در مقابل، کشورهای منطقه مانند امارات، قطر، عربستان و حتی ترکیه، درجه باز بودن اقتصادی بسیار بالایی دارند که در برخی موارد به بیش از ۱۲۰ تا ۲۰۰ درصد نیز می‌رسد. این کشورها بخش عمده نیازهای خود را از خارج وارد می‌کنند و فاقد خودکفایی ذاتی هستند، اما جمهوری اسلامی ایران، به برکت سیاست‌های هوشمندانه، اکنون تنها ۱۵ درصد از تولید ناخالص داخلی خود را به واردات و صادرات اختصاص داده است. بنابراین نمی‌توان چنین کشوری را با محاصره اقتصادی به زانو درآورد یا تحت فشار تعیین‌کننده قرار داد.

کشورهای اروپایی و امریکا نیز درجه باز بودن اقتصادی در حدود ۸۰، ۹۰، ۱۰۰ و حتی بالاتر از ۱۰۰ درصد دارند، در حالی که ایران، بحمدالله، اقتصادی کم‌وابسته به خارج ایجاد کرده است. برای نمونه، تقریباً صد درصد سلاح‌های مورد نیاز کشور در داخل تولید می‌شوند و حتی مواد اولیه و ثانویه آنها نیز در داخل تأمین می‌شود. از این‌رو نمی‌توان با چنین کشوری با زبان محاصره اقتصادی سخن گفت و انتظار تسلیم یا شکست داشت. مسئله مهم دیگر، بحث خودکفایی در سایه تحریم‌هاست. همواره امامین انقلاب و مسئولان دلسوز تأکید کرده‌اند که اگر ملت ایران همت کند، تحریم‌ها و محاصره‌های اقتصادی، نه‌تنها نتیجه مطلوب دشمن را به همراه نخواهند داشت، بلکه می‌توانند به عاملی برای رشد و پیشرفت کشور تبدیل شوند. یکی از نتایج مثبت تحریم‌ها این بوده که ایران را به سمت خودکفایی سوق داده‌اند. تحریم‌ها موجب شدند در بسیاری از فنون، مهارت‌ها، صنایع و حتی حوزه کشاورزی، تحول اساسی ایجاد شود. البته تحریم‌ها بر معیشت مردم نیز اثر گذاشته‌اند و اگر این محدودیت‌ها وجود نداشت، بسیاری از کالاهایی که اکنون وارد می‌شوند، شاید بین ۱۵ تا ۲۰ درصد ارزان‌تر به دست مردم می‌رسیدند و فشار اقتصادی کمتری وجود داشت. اما باید توجه داشت که بخش قابل توجهی از این فشارها، جنبه روانی دارد، به‌ویژه از سوی افرادی که وابستگی فکری یا اقتصادی به غرب دارند و تلاش می‌کنند آثار تحریم‌ها را بزرگ‌تر از واقعیت جلوه دهند. همچنین برخی عوامل مخرب اقتصادی نیز به این فضاسازی‌ها دامن می‌زنند.

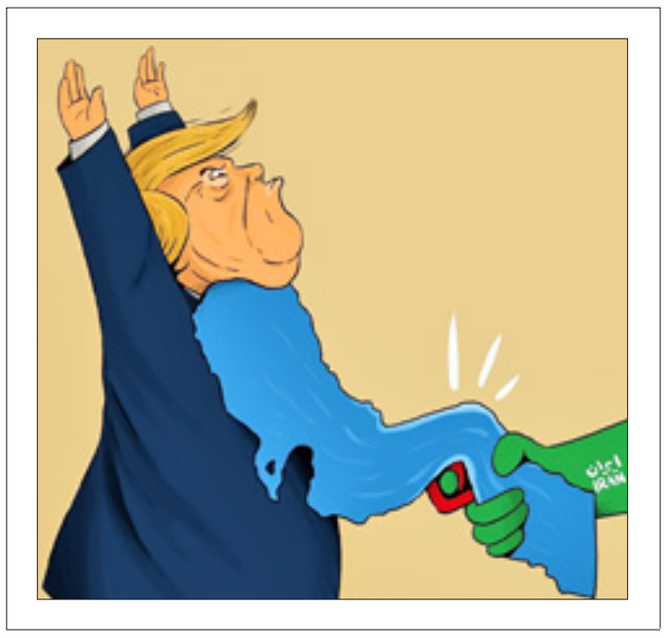

ایران به یک دیپلماسی اقتصادی قدرتمند نیاز دارد. کشور امروز ناگزیر است با وجود همه مشکلات، در این مسیر حرکت کند. شرط اصلی این موفقیت، وجود اراده‌ای است که ملت ایران همواره نشان داده‌اند از آن برخوردارند

ایران در شرایط کنونی چه ظرفیت‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی برای عبور از این محاصره اقتصادی در اختیار دارد؟

جمهوری اسلامی ایران یکی از معدود کشورهایی است که با ۱۵ کشور مرز آبی یا خاکی دارد. تنها روسیه - و پیش از آن اتحاد جماهیر شوروی - و همچنین چین، که یک ابرقدرت اقتصادی محسوب می‌شود، از چنین ظرفیتی برخوردارند. بنابراین کشوری با این موقعیت جغرافیایی، ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیکی، به‌سادگی قابل محروم‌سازی از واردات و صادرات مورد نیاز خود نیست.

در هفته‌های اخیر نمونه روشنی از این توانمندی مشاهده شد. امارات که پیش‌تر به واسطه تحریم‌های ایران از صادرات و واردات مجدد به کشور ما سود می‌برد، خود به دلیل محدودیت‌های ایجادشده در تنگه هرمز دچار مشکل شد. در آن شرایط، ایران توانست به‌راحتی از طریق پاکستان، ترکیه، روسیه، چین، عراق و افغانستان و با استفاده از خطوط ریلی و مسیرهای جایگزین، بخش مهمی از مشکلات ایجادشده را جبران کند. به‌طور مشخص، در زمینه تبادلات بندری با پاکستان، اقداماتی برای توسعه همکاری‌های دریایی و تسهیل واردات و صادرات از طریق بندر چابهار و بندر گوادر پاکستان انجام شده است. این اقدامات هرچند در گذشته نیز مورد توجه مسئولان بود، اما به دلیل نیاز کمتر، با جدیت کمتری دنبال می‌شد. اکنون به نظر می‌رسد مسئولان با جدیت بیشتری این مسیر را دنبال می‌کنند. همچنین ارتباطات با روسیه از طریق دریای خزر - که یک مرز مشترک دریایی بدون مانع محسوب می‌شود - گسترش قابل توجهی یافته است. اتحادیه اوراسیا که روسیه بزرگ‌ترین عضو آن است و چند کشور دیگر نیز در آن عضویت دارند، انعطاف بالایی در تعامل با ایران نشان داده است. از این‌رو، ظرفیت‌های فراوانی برای گسترش روابط اقتصادی، صادرات و واردات فراهم شده و اینها امکاناتی هستند که توان عبور ایران از فشارهای خارجی دشمنان را افزایش می‌دهند.

به همین دلایل، ایران به یک دیپلماسی اقتصادی قدرتمند نیاز دارد. کشور امروز ناگزیر است با وجود همه مشکلات، در این مسیر حرکت کند و راه‌ها نیز به تدریج گشوده خواهند شد. شرط اصلی این موفقیت، وجود اراده‌ای است که ملت ایران همواره نشان داده‌اند از آن برخوردارند و می‌توانند مسیرها را باز کنند. نکته مهم اینجاست که این مسیرها می‌توانند دائمی باشند، زیرا همسایگان ایران همواره در کنار کشور حضور دارند، نه از منطقه حذف می‌شوند و نه از کنار ایران می‌روند. با این حال، تداوم این وضعیت بستگی به آن دارد که جهان تا چه اندازه بتواند تبعات رفتارهای رژیم صهیونیستی، امریکا و برخی دولت‌های عربی وابسته را تحمل کند؛ کشورهایی که این بحران‌ها را آغاز کرده‌اند و همچنان فشار بر ملت ایران را به منافع ملی خود و حتی منافع جهانی ترجیح می‌دهند.

چه نشانه‌هایی در رفتار امریکا دیده می‌شود که نشان می‌دهد محاصره دیگر شدنی نیست و به پایان خود نزدیک می‌شود؟

همین وضعیت پیچیده در تنگه هرمز، شرایط نه جنگ و نه صلحی که اکنون شکل گرفته و آرایش نظامی گسترده‌ای که دشمنان در اطراف ایران ایجاد کرده‌اند، خود نشانه‌ای روشن از این واقعیت است. آنان ناچارند روزانه دست‌کم یک تا ۲ میلیارد دلار هزینه کنند، در حالی که ایران برای مقاومت در برابر این فشارها، چنین هزینه‌های سنگینی را متحمل نمی‌شود. دشمن در ۵۰ سال گذشته، پس از انقلاب اسلامی و حتی پیش از آن، هر اقدامی را که توانسته علیه ملت ایران و دیگر ملت‌ها انجام داده است، از کره و ویتنام گرفته تا کشورهای اسلامی. هدف آنان این بوده که جهان اسلام را از ظرفیت‌ها و توان ذاتی خود تهی کنند. اگر همین هزینه‌های هنگفتی که صرف تخریب و فشار علیه ملت‌ها می‌شود، در مسیر توسعه، سازندگی و همکاری‌های مثبت قرار می‌گرفت، امروز آنان می‌توانستند اعتماد ملت‌های جهان را به دست آورند و صلحی پایدار، مؤثر و سودمند برای خود و جهان ایجاد کنند؛ همان مسیری که اکنون چین در پیش گرفته است. چین سال‌هاست با کشورهای مختلف جهان روابط برد ـ برد ایجاد کرده، به‌گونه‌ای که هم خود منتفع شده و هم به توسعه و رونق اقتصادی سایر کشورها کمک کرده است.

اگر امریکا و کشورهای اروپایی نیز چنین رویکردی را در پیش می‌گرفتند، امروز به این وضعیت بحرانی و فرساینده دچار نمی‌شدند، وضعیتی که هم خودشان و هم دیگران را گرفتار کرده است. با این حال، هزینه و زیان آنان بسیار بیشتر از ملت ایران خواهد بود؛ بنابراین، آنان قطعاً زودتر سرخم خواهند کرد و مقاومت خود را پیش از ملت ایران از دست خواهند داد، چراکه ملت ایران ثابت کرده است در این گونه موارد بسیار سرسخت‌تر و مقاوم‌تر است.

به‌عنوان آخرین گفتار، باید فراتر از آمادگی و مقابله نظامی، آرایش جنگی در اقتصاد گرفته شود. کشور هنوز در حال جنگ است، سفر توریستی به خارج و تأمین ارز آن و یا فعالیت‌های سوداگری در زمین و مسکن و خودرو، چگونه می‌تواند صورت گیرد. اجرای قانون مربوطه باید تسریع شود و در کلیه قوای کشور، امر رونق اقتصاد به نفع آحاد مردم باید اولویت اصلی باشد.

طراح: علیرضا سجادی‌فر ■ شماره ۷۶۰۵

گزیده خبر

پیام رؤسای قوای مقننه و قضائیه به مناسبت دومین سالگرد شهدای خدمت

شهید رئیسی جان‌فدای ایران بود

رؤسای قوای مقننه و قضائیه در پیام‌های جداگانه به مناسبت دومین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی و دیگر شهدای خدمت، یاد و خاطره شهید جمهور را گرامی داشتند.

دکتر محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در پیامی به مناسبت دومین سالروز شهادت آیت‌الله رئیسی و دیگر شهدای خدمت نوشت: اردیبهشت در حالی به آخرین روزهای خود می‌رسد که در دو سال گذشته، این ایام برای مردم ایران، یادآور روز و شبی سخت است که در پی ساعت‌ها انتظار، برادرانی به‌غایت خدمتگزار و به‌ویژه رئیس‌جمهوری پرتلاش، مردمی و خداترس را از دست دادند و حیات دنیوی آیت‌الله رئیسی، حجت‌الاسلام آل‌هاشم، دکتر امیرعبداللهیان، دکتر رحمتی، سردار موسوی، امیر مصطفوی، امیر دریانوش و سرهنگ قدیمی در ۳۰ اردیبهشت بار سیدن به فیض شهادت به پایان رسید.

در میان شهدای پرواز اردیبهشت، فقدان برادر متدین، صادق، ولایتمدار، پرکار، مردمدار و عدالت‌طلب، رئیسی عزیز، جانسوزتر بود و در این دو سال، لحظات بسیاری را به یاد ایشان و خاطرات شیرین سال‌های طولانی آشنایی و همکاری و مرور خدمات دلسوزانه و مؤثرش در مبارزات علیه رژیم ستمشاهی، خدمت در دستگاه قضا، خادمی بارگاه شریف امام مهربانی‌ها و ریاست جمهوری اسلامی ایران سپری کرده‌ام. شهید رئیسی، مصداق کامل آیه شریفه «لَا یرِیدُونَ عُلُوًّا فِی الْأَرْضِ» بود، او در مقابل مردم حقیقتاً خاضع بود، برای خود هیچ جایگاهی قائل نبود و هیچ نمی‌خواست و همانگونه که در آیه «وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِینَ» وعده داده شده، عاقبت او که دل، زبان و عملش جملگی در مسیر رضای پروردگار و توجه ذوات مقدس معصومین علیهم‌السلام و خدمت شبانه‌روزی به خلق خدا بود، با پیوستن به لقاءالهی و نوشیدن شهد شهادت رقم خورد. آیت‌الله شهید رئیسی، با ایمان به سنت‌های الهی و باور به کارآمدی نظریه مترقی ولایت‌فقیه، راه‌حل مشکلات کشور را در بازگشت به شعارها و آرمان‌های انقلاب اسلامی و عمل به اندیشه‌های امامین انقلاب می‌دانست و در مسیر احیای این خواسته‌ها تلاشی موفقیت‌آمیز داشت.

شهدای خدمت و سیدالشهدایشان، مردانی از خودگذشته و در عین حال کارآمد بودند که جان خود، این ارزشمندترین متاع انسان را در راه اعتلای ایران عزیز و عزت مردم سرافرازش هزینه کردند و بدون شک اقتدار و جایگاه بی‌بدیل کنونی جمهوری اسلامی در منظر و باور جهانیان، محصول جانفشانی وطن‌دوستانی است که برافراشتن پرچم سه‌رنگ ایران اسلامی در عرصه‌های گوناگون را در سراسر عمر شریف، وجه همت خود قرار دادند. تربیت نفوسی این چنین برجسته و فداکار به تعبیر خمینی کبیر، فتح‌الفتوح انقلاب اسلامی بود که حماسه دلاوری‌های آنها را از مجاهدت در شکل‌گیری نظام اسلامی، جنگ تحمیلی اول تا جنگ تحمیلی سوم و از بیابان‌های تفتیده فکه تا خیابان‌های بارانی تهران از مهر ۱۳۵۹ تا فروردین ۱۴۰۵ به نظاره نشسته‌ایم. به روح پرفتوح رهبر کبیر انقلاب اسلامی، بنیان‌گذار این شجره طیبه و قائد شهید عظیم‌الشأن ملت ایران امام خامنه‌ای بزرگ و شهدای پرواز اردیبهشت که همگی آراسته به زیور درخشان خدمتگزاری و مردم‌دوستی بودند، هزاران درود و سلام می‌فرستم و امیدوار به نگاه گره‌گشای این شهدای آسمانی و متنعمین عندالله هستم.

■ **شهید رئیسی جان‌فدایی برای ایران را معنا کرد**

حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه هم در پیامی به مناسبت سالگرد شهادت شهید رئیسی و همراهانش در فضای مجازی نوشت: در دومین سالگرد شهادت شهید رئیسی و همراهان او در پرواز اردیبهشت، یاد آن شهید والامقام و سایر شهدای خدمت را گرامی می‌داریم. شهید رئیسی حقاً خود را وقف خدمت به مردم کرده بود. او جان‌فدایی برای ایران را معنا کرد. مردمی بودن، از مؤلفه‌های اصلی شخصیتی و مدیریتی شهید رئیسی بود. آن شهید در اعلام مواضع انقلابی و مکتبی نیز صراحتی تمام داشت و بدون لکنت زبان، آرمان‌های انقلاب اسلامی را در مجامع مختلف بیان و تقریر می‌کرد. امام شهیدمان، خامنه‌ای عزیز، شهید رئیسی را با خصوصیاتی نظیر مردمی بودن، خستگی‌ناپذیر بودن و مزین بودن به پرهیزکاری و خردمندی، مورد تجلیل و تبجیل قرار دادند و همین بالاترین مدال افتخار برای آن شهید بزرگوار است. شهید رئیسی سالیان طولانی نیز در دستگاه قضا در مناصب مختلف از جمله ریاست این دستگاه، به نظام اسلامی و مردم خدمات گسترده‌ای کردند و اینجانب به‌واسطه مرافقت و همکاری با ایشان، از نزدیک شاهد جهاد قضایی‌شان بودم. ایضاً جادارد از شهید امیرعبداللهیان، دیپلمات کاردان و انقلابی یاد کنیم. آن شهید نیز همچون شهید رئیسی، در بیان مواضع انقلابی، جهدی نیکو داشت و میان میدان و دیپلماسی پل‌زده بود. همچنین یاد و خاطره شهیدان آل‌هاشم، امام جمعه شهید تبریز، مالک رحمتی، استاندار شهید آذربایجان‌شرقی، سیدمهدی موسوی و کادر پرواز اردیبهشت و در رأس آنها خلبان شهید، سیدطاهر مصطفوی را گرامی می‌داریم و علو درجات را برای آنان از درگاه الهی مسئلت داریم.

جدول

از راست به چپ

■ ۱- پرجمعیت‌ترین شهر امریکا - مالباخته تجارت ■ ۲- سوغات زلزله - تیمی در فوتبال یونان - زرد روشن ■ ۳- از لوازم تبلیغات - واحد اندازه گیری زمین لرزه - جنین به وسیله آن تغذیه می کند ■ ۴- آب آذری - طلای قالبی - جانوری با زهر کشنده - ناشنوا ■ ۵- مهربانی - دارچین هندی - میوه باب گلو - پرچم ■ ۶- سید و آقا - وسیله پرواز انفرادی - عودت و مراجعه ■ ۷- همراه آشغال - کیف مسافرتی - نظرات انتخاباتی - کلمه آرزو ■ ۸- قطعه زمین کوچک زراعی - فلز لحیم‌کاری - فاصله میان دو نت موسیقی ■ ۹- گودال - جاسوسخانه امریکا - ترد و شکننده - مزه ترش و شیرین ■ ۱۰- سرزمین مادری - دوختن شکاف زخم - نوشیدنی داغ ■ ۱۱- شود سبب خیر اگر خدا خواهد - اهلی و دست‌آموز - نفس - فلزی است نقره‌ای رنگ و براق و بسیار محکم ■ ۱۲- در کشتی می‌زنند - درکنار تولیدات اساس اقتصاد یک کشور را تشکیل می‌دهند - نام دو تن از رؤسای جمهور امریکا - مادر زن و مادر شوهر ■ ۱۳- گاهی با کم می‌آید - شهری در فرانسه - پول ازبکستان ■ ۱۴- عکس نمایش‌داده شده روی پرده با دستگاه خاص - نوعی بستنی - پرنده سخنگو ■ ۱۵- کاخ شمال تهران - سبزینه گیاه

از بالا به پایین

■ ۱- بی نظم و ترتیب - سوغات قاینات ■ ۲- چوب پنبه صنعتی - از گل‌های خوشبو به رنگ زرد - آخرین نت ■ ۳- نوعی پسوند شباهت - اجاق گاز - پیشکش - از شما دور باد ■ ۴- جا و زمین آذری - پراکندگی - وسیله تزریق داروی مایع - نام قدیم مشکین‌شهر ■ ۵- فرار حیوان - برنج شوشتر - بنیانگذار ساسانی ■ ۶- مجلس قانونگذاری آلمان - در بازار بورس معامله می شود - مادر لر ■ ۷- کلمه آرزو - پادگان تهران - تهوع - نویسنده آلمانی یوسف و برادرانش ■ ۸- نوعی پخت برنج - جاذبه سیاحتی انزلی - درخت مو ■ ۹- تقویت رادیویی - خدای خورشید مصریان - رخسار - امیدش در افریقای جنوبی است ■ ۱۰- نقش تئاتری - قلیه پوتی - حیوانی که سرش را خوب نبریده باشند ■ ۱۱- خبرگزاری چینی - واحد مسافت دریایی - حرف پیروزی ■ ۱۲- برجستگی صفات - سرماخوردگی - کاکل اسب - ترک استخوان ■ ۱۳- ماهی دریای خزر - افسار و لگام - صندلی فرنگی - تابستان ■ ۱۴- خط کش مهندسی - سعی و تلاش - باتلاق نزدیک اصفهان ■ ۱۵- ترکیبی که در ساختمان شیمیایی خود دارای آب باشد - روزنامه اشرف‌الدین گیلانی

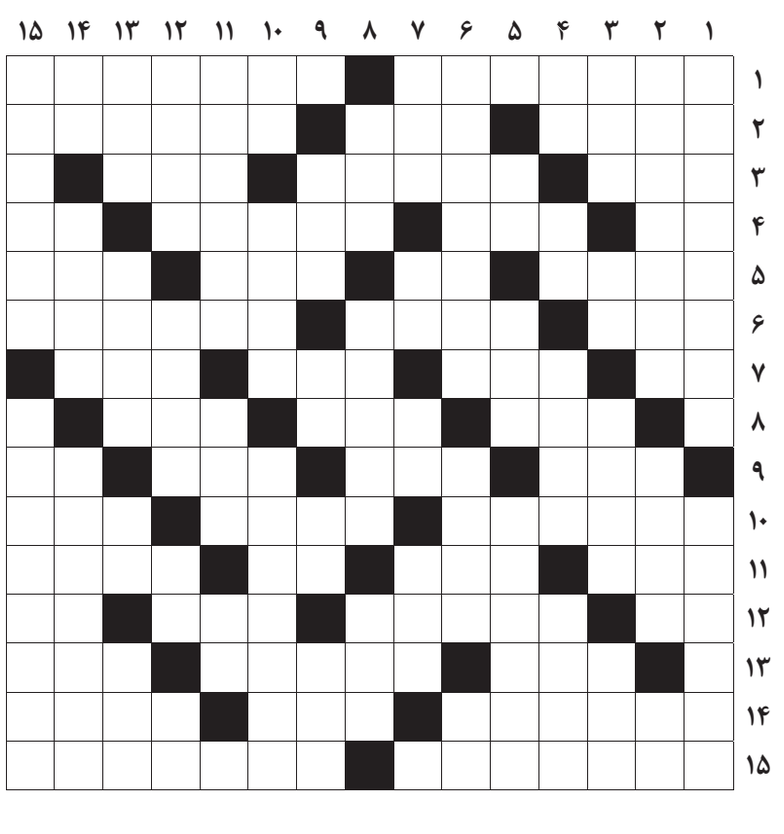

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

			۲					۹
	۴		۵	۹				
۹		۲	۴					۱
						۸	۲	
	۷	۱					۴	
				۶			۷	
				۳	۴			
۸	۵							
					۲	۶	۸	

۶	۷	۵	۱	۹	۱	۳	۶	۸
۳	۱	۳	۶	۸	۵	۲	۹	۷
۸	۶	۹	۲	۳	۷	۵	۱	۲
۳	۸	۱	۹	۵	۶	۷	۲	۴
۵	۲	۹	۷	۱	۳	۸	۴	۶
۲	۴	۶	۸	۴	۲	۱	۵	۹
۷	۹	۸	۵	۷	۴	۶	۳	۱
۱	۵	۲	۴	۶	۹	۹	۸	۳
۴	۳	۷	۳	۲	۸	۴	۷	۵

جدول کلمات متقاطع

پاسخ جدول شماره ۷۶۰۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ن	چ	ی	ل	■	ک	ر	ب	ه	■	م	ش	و	ش
۲	ل	ی	و	ا	ن	■	ی	و	ر	و	■	ا	ی	د	ا
۳	م	س	د	■	ک	ا	ل	ن	■	ر	ا	ت	ب	■	ل
٤	پ	ا	ت	ک	■	ر	ا	ق	د	■	چ	ر	ا	ج	ی
۵	ی	ن	■	م	م	ا	س	■	ر	ک	ی	ک	■	ر	ز
۶	ا	■	ن	ا	و	ل	■	ش	و	ا	ل	■	ک	ف	ا
۷	د	ر	م	ن	ه	■	چ	ا	د	ه	■	ش	ر	ش	ر
۸	■	ع	ه	د	ن	ا	م	ه	ک	ل	س	ت	ا	ن	■
۹	خ	د	ی	و	■	ش	ه	ی	ر	■	م	ر	م	و	ز
۱۰	ر	ا	د	■	س	ت	و	ن	■	ک	ا	م	ت	■	غ
۱۱	■	س	■	و	ز	ی	ر	■	ن	و	ک	ر	■	ن	ا
۱۲	ن	ا	ر	س	ا	■	ی	ا	س	ا	■	غ	ز	ا	ل
۱۳	ک	■	ا	و	ر	ه	■	م	ب	ش	ر	■	ا	ر	س
۱۴	و	ی	ز	ا	■	ب	ر	ا	ی	■	ا	ف	ی	و	ن
۱۵	ب	و	ک	س	■	ل	ی	س	ت	■	ب	ا	ل	ن	گ